

ELŐFIZETÉSI FŐLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri költséget 7 kr.
kétzerért 6 kr, többszörért 5 kr fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr.

A nyílttérben:
minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összekötésben levő hirdető-írások, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

.. Kéziratok vissza nem adtnak. ..

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

—+ vasárnap reggel. +—

A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
(Takaréki- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Előfizetési felhívás

a „BARS“

VII. évfolyamának második félévére.

Lapunk jövő számával befejezzük az év első felét.

Eddigi törekvésünk, előző számaink tartalma és iránya legyen biztosíték a jövőben. Ez alapon ajánljuk lapunkat a nagyközönség további szíves jó indulatába.

Előfizetési feltételek:

Félévre 2 frt 50 kr.

Negyedévre 1 frt 25 kr.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

I.

7301. szám. Barsvármegye alispáni hivatalától.

A törvényhatóság bizottsága folyó évi június hó 16-án 84 sz. a. kelt közgyűlési határozatával ezen közgyűlést folyó évi június hó 30-ik napjának d. e. 10 órájára elnapolta. Az ekként elnapolt közgyűlés tárgya sorozatát a f. é. 7011 sz. a kelt s már megküldött. „Meghívó“ tartalmazza, és hogy ezen Meghívó 2 pontja szerint a vármegye tisztviselői, segéd, kezelő és szolga személyzetének nyugdíjalapja javára 60000 frt alapítványt pótdó ezimén névszerinti szavazás által megejtendő kivetése lesz foganatosítandó.

A.-Maróth 1887. június hó 16-án.

Máriássy István
alispán.

II.

7301 szám. Barsvármegye alispánjától.

A f. é. június hó 30-ára elnapolt közgyűlés tárgysorozatának törvényszerű előkészítése céljából a vármegye állandó választmánya f. hó 23-án d. e. 10 órakor Ar.-Maróthon a vármegye ház termében ülést tart, melyre a választmány tagjai ezennel meghívattak.

Ar.-Maróth 1887. június hó 16-án.

Máriássy István
alispán.

TÁRCZA.

A szultán veje.

Legközelebb a „Vasárnap“ társalapjában, a „Politikai“-ban Abdul Hamid szultán rövid jellemrajzát olvastam. Felöle több érdekességet beszél a lap. stb.

Jelen tárgyunkhoz azonban a magas személy egyénisége nem tartozik, hanem igen azon körülmény, mely illeti a szultán vejét a szó szoros értelmében.

Azt mondják, nincs veszélyesebb portéka az asszonynál.

Félni s féltetni kell őt.

Félni kell a szegény férjnek, nehogy hatalma alá essék — a papucs lovagjává avattatván fel, — a mi mai napság nem nagy kitüntetés. — S félni kell, mert az „asszony ingatag“.

A „korán“ oda igyekszik, hogy a nők veszélyes voltát, mi csak erejükben rejlik, megglazítsa, s ez által szárnyát szegje annak a setét madárnak, mely mindenütt talál fészket, — a bűnnek. — Ezért aztán a férj korlátlan uralma alá rendelte a nőt, rabszolgává tette ennek helyzetét.

(Itt már sokkal üdvösebb eredménynek vehetne elé a nőemancipáció, mint nálunk, hol már a nők is hordják — a kalapot; s ma-holnap odaviszik, hogy az aranyos kis papucs mellé a főkötőt is átadják.)

De mintha ellensúlyozni törekednék a töröknek rabszolgái helyzetét a szultán leányainak ama kiváltsága, mely szerint ők szabadon, tetszésük szerint választhatnak

III.

1911/1887. Léva város tanácsától.

Mindazok, kik vadászatra használható és személy biztonság tekintetéből egy évre szóló fegyvertartási és vadászati engedéllyel löfegyverek birtokában vannak, miután az engedélyek érvényessége folyó évi július hó 31-ével lejár; — valamint azok, kik csak először kívánnak vadászati és vadászatra használható löfegyverek tarthatására szóló engedéllyel birni, ezennel figyelmeztetnek, miszerint a Léva városi jegyző irodájában ingyen kapható nyomtatványon bejelentéseiket az 1883 évi XXIII. t. cz. 13, 14. §-ai értelmében folyó hó 30-ig ugyan-ezen irodában nyújták be.

Kelt Léván, 1887. évi június 18-án.

Tuschnay János
aljegyző.

Képviselőinkhez.

Barsvármegye közönsége alkotmányos jogának élénk gyakorlása mellett ejtetett meg f. hó 17-én a képviselő választás.

Megtörtént a mérközés, a többség akaratára előtt meg kell hajolnunk, meg kell nyugodnunk.

Meg is nyugszunk a választás eredményében s vállvetve közakarattal munkálkodunk tovább hazánk, szeretett megyénk, városunk és közönségeink jólétének előbbvitelén.

Barsvármegye választó községének bizalma ezuttal részben új képviselőkben központosult, kik rövid együttlét után megjelennek ott, hol hazánk jólétén fáradoz az ország képvisellete; hol érdekeink, közboldogságunk előmozdítására tág tér nyílik a tehetséges, jellemzilárd férfiak közmunkálásának. — Megyénk képviselői is ott lesznek; emeljék fel szavukat, érvényesítsék legjobb meggyőződésüket lelkiismeretük s legszentebb politikai meggyőző-

désük szerint nyíltan szabad polgárok mandatóriusához illő módon. Országos képviselőkké választattak, országos érdekből; valahányszor tehát az ország vitális érdeke kerül szőnyegre, ne feledjék el, hogy első sorban a nemzet képviselői!

De ne feledjék képviselőink azt sem, hogy (másod sorban bár) ők Barsvármegyének képviselői; ne feledjék el, hogy midőn őket megyénk választó-polgársága a képviselői állásra emelte, országos szempontok mellett e megye választó kerületeinek speciális érdekei és számításba vétettek.

Mi e speciális érdeket hangsúlyozzuk is; mert tudjuk, hogy képviselőink állnak azon a helyen, ahol azokért tenni legtöbbet lehet; legtávolabbról sem kívánjuk azonban, hogy az országos érdekek alárendeltesenek általuk helyi érdekeinknek; csak is ennek sérelme nélkül, hazánk jólétének kapcsolatában vélünk szolgálhatni saját érdekeinknek.

Ha így fognak cselekedni, munkájuk üdvös és hálás lesz!

Távolról sem élünk azon meggyőződésben, hogy néhány ember, bármily hatalmas eszközökkel rendelkezék is, képes legyen társadalmi érdekeinket közönségünk jóakaratu támogatása nélkül teljesen kielégíteni.

Nem is várjuk létérdekeink megoldását egyedül képviselőinktől; hanem várjuk azt, hogy ők minden törekvésünk, mozgalmaink élén álljanak.

Elvárjuk tőlük, hogy vezéreink lesznek érdekeink kivívásában, hogy figyelemmel lesznek nemcsak az ország, hanem megyénk életére is; reá mutatnak bajainkra és segédkezet nyújtanak azok orvoslására!

Ezen magasztos feladat betöltésére vannak hivatva képviselőink!

Őket nem köti le többé szűk, he-

lyi érdek; ők oly magasan állnak, hogy az egész megye, az egész ország ügyeit áttekinteni képesek. Befolyásuk van ugy a megyében, hol bajaink forrása fakad, mint azon körökben is, hol bajainkra azért készítik. Használják föl tehát ezen befolyásukat és ne feledjék soha, hogy midőn ők országos képviselők, egyszersmind Barsvármegyének és választókerületeiknek is képviselői.

A választó-polgárság őket a kitüntetés legszebb nemével illette. Hisszük, hogy a polgárság nem fog csalódní a lelkes tusával vívott választásában és képviselői méltók polgártársaik bizalmára!

A legnemesebb növénynedv.

— Hanusz István. —

(Folytatás.)

Franciaország bortenmése erősen hanyatlik; az 1874-iki 63 millió és 1875-iki 83 millió hektoliter 1884-ben 35 millióra, 1885-ben 28 millióra zsugorodott. Ezzel ellentétben Algírban emelkedik, ott 1883-ban már körülbelül 80 ezer hektoliter termett, sőt kezelése is javult úgy, hogy egy pipe (550 üveg) helyben átlag 200 frt értékre szökött. A mit az angolok Malmsey-Madeira néven isznak, nem madeirai eredetű, hanem csak marszalai Szieziliából, melyet Cette vagy Maltában készítenek el. Délafrika borait a Jöremény fákáról elszállítják ugyan Angliába, de nem igen foglalhatnak azok helyet a klasszikusok közt, melyek egyikét az oportoin kívül a xeresi (sherry) képviseli ott; sőt a hosszú tengeri utra, midőn a legkeményebb borpróban, az egyenlítőn is át kell haladnia, pálinkával szükséges erősíteni a tengeri betegség ellen. Uj-Déli Wales Ausztráliában évenként 110—130 ezer gallon (495—585 ezer hektoliter) bort szűr és a párisi világkiállítás borkóstolói annyira el voltak ragadtatva tőle, hogy elibe tették még a régi jóhírű rajnai bornak is.

férjeket, kiken aztán fölnyit gyakorolnak. A szultána megszerethet bárkit is, s férjül nyerheti, ha kívánja az illetőt még akkor is, ha az már nős volna. — A hercegleány kedvéért, kezéért el kell hagyania nejét, le kell mondania többnejűségéről!

A napfény sem tűri meg a csillagsugarát. A választott férfi, ha még el nem foglalt volna valami magasabb polcot a társadalomban: tábornagy rangra emeltetik; ezen alul férjhez nem mehet a hercegnő. Ezen kívül pompás palotát rendeztet be veje s leánya számára a szultán, s egyszersmint a háztartási költségeket is ő viseli; s ráadásul havi 60,000 piasztornyai (6000 frt) zsebpénzt juttat a szeretett vőnek.

A férjnek ily körülmények közt egyéb gondja nincsen, mint hogy neje kívánságainak eleget tegyen.

Ez eldorádói életért azonban gyakran boldogságát áldozza fel a férj; mert meglehet, hogy épen oly nőtől kellett megválnia a szultána kedvéért, kezéért, akit szívből szeretett. S az e feletti bánathoz még az is járul, hogy nem tudja, vajjon milyen lesz új neje; fogja-e ennek szépsége pótolni a veszteséget? Mert csak akkor láthatja a nőt színről-színre, mikor már ennek férjévé lett.

Az eljegyzés olyan módon történik, hogy a vőlegény, kit a szultán maga tudatott a reá váró szerencséről, katonai zenekar kísérete mellett és sorfalat képező katonaság között a nagy vezér elé járul, ki őt egy terembe vezeti, hol a miniszterek össze gyülekeztek s ott felolvassa a választottnak

a rendeletet, mely szerint a szultána férje leend.

Mielőtt az esküvő megejtetnék, a vőlegény megszerzi a menyasszonyi ajándékot, mire rendszeren a pénz a szultán adja. Az ajándék apró csecse-becsékből áll, de rendkívül becses ezüst, vagy arany kosárban lesz átadva a menyasszonynak. A kosár födelén jelképezve a szerelmes szíveket két csokolódzó galamb van kitéve. A vőlegény is kap két ajándékot menyasszonyától, a mi fehérneműkből s egy szép gyöngyolvasóból áll. E mellett a szultán is megajándékozza a vőt, szokás szerint pompás karddal, órával, óralánczszal stb. más drágasággal, mik csak úgy ragyognak a drágakövektől, gyémántoktól.

A menyasszony finom szövötből készült ruhája telve arany himzéssel s gyöngyökkel. Tájékoztatóul megemlítjük, hogy egy ily ruha gyakran százötven, kétszáz ezer frt értéket is képvisel.

Az esküvő olyformán folyik le, mint az előbbkelő törököknél szokott.

A férj még most sem ismeri nejét. Mind eddig mást sem látott rajta, mint a csillogó, billogó drága ruhát. — Azt sem tudja, hogy szépe-e, vagy nem. S nem is tudja meg, mielőtt neje lakosztályát el nem foglalja. Esteli kilencz órakor lesz a remegve várt pillanat. Addig úgy érzi magát a férj, mint ama kezdő poeta, ki remegő kézzel ragadja meg a lapot, kidüldelt szemekkel, mohón keresi a szerkesztői üzenetek között a neki szólót, hogy megtudja, vajjon széna-e, vagy szalma? — De

Az öreg Homerosztól kezdve, ki a pramos-hegyi borokat megénekelte; valamint Terentius Varró óta, ki a bort a derűtség édes veteményes kertjének (hilaritatis dulce seminarium) magasztalja: a ma föllépő legújabb múzsa fiúig meghozta hódolatát e nedűnek minden költő. Csokonai Vitéz Mihály (élt 1773—1805.) szerelemdalt irt a csikó bőrös kulacsához. Felejtetlen Kőlcseink (1790—1838) azért a nektártért hálálkodik, mely Tokaj szőlővesszein csepeg, Vörösmarty meg, költőink egyik fejedelme, főthi dalában éppen azt zengi, hogy „lélek és bor két atyafi gyermekek“, alább pedig, hogy „nincs a földön gyógyerőre több ily nedv“. Mely oknál fogva alig találkozott valaha irtó annyi ellenzéssel, mint szegény Anakreon görög költő, ki vagy 500 évvel Kr. e. azt merete állítani, hogy legjobb a víz. Mindenesetre több tisztelőt gyűjtöhetett maga köré. Sz. Gonsalvus, ki ájtatos hallgatóit enyhíteni akarván, botjával a sziklára csapott és mint a legenda mondja, azonnal bor bugyogott onnan elő.

Hogy csekély mértékben használva jótékony hatása a bor az idegrendszerre, hogy emeli az értelmi tehetségeket, élénkíti az izomműködést, régen tudják az emberek. Így Pál apostol gyomorgyöngöség ellen ajánlja. Clairveauxi sz. Bernát a templomos lovagrend ételmezési szabályai-ban úgy intézkedik, hogy egy tányérról ketten étkezzenek a lovagok, de mindenikök számára külön álljon a bor. Annyi igaz is, hogy az életvidorúság és kitartás nagyobb az olyanoknál, kik a bort mértékletesen használják, „gerjeszt, elősegíti az emésztést, vidámítja a kedélyt és őrzi a gondot“ mondja Johnston. Már a bölcs Salamon azt mondá, „adatok bort annak, kinek a szíve el van keseredve.“ Tilly hadvezér a 30 éves háboruban 1622. május 6-án a wimpfeni ütközet előtt minden katonájának egy iteze bort adatott és megnyerte a csatát. Hogy azonban milyen szerepe van a bor alkoholtartalmának a test táplálkozásában, igen eltérők a nézetek.

Van ki vitatja, hogy szervezetünkben az alkohol elég és ennek következtében élelmiszertől tekinthető, habár csak abból az okból, hogy megőrzi a zsiranyagokat az elégtől, mit igazolni látszának a jó borivók, kik rendszeren jó téttel vannak. Mások ellenben úgy vélekednek, hogy a tüdők, bőr vesék utján az összes alkohol ismét kiválasztódik, következésképp nem élelem, hanem csak izgató szer gyanánt szolgál. Subbotin kísérletei legalább ez irányban arról tanuskodnak, hogy az alkoholtól fölvétel után 24 óra alatt 16% változatlanul hagyja el a szervezetet, a többi 84% ellenben igen valószínűleg elég a testben s eképp olyan szerepet játszik, mint a keményítő liszt, habár Subbotin korántsem hajlandó az alko-

is a nőtől függ. — A férj el nem hagyhatja nejét, ha ez nem akarja; de a nő bármikor felmondhatja a szolgálatot férje-urának!!! Mind e különös viszonyok mellett is a férj meg van elégedve sorsával.

Arany Lajos.

Mikor én színész akartam lenni.

Még iskolába jártam, — jó tanuló s tanítóimnak kedvence, szüleimnek szemefénye voltam.

Atyám, nagyratörő lelket látott bennem, anyám a jövőbeli püspököt tekinté fiában, míg tanárom a közpályán jószolt nagy jövőt.

Mind hárman csalódtak.

Igaz, hogy már gyermek koromban előszeretettel viseltem az irodalom iránt, eszményképeim: Jósika és Petőfi voltak. Előbbi utánózni kezdtem, s mint első évi bölcsész megírtam egy regényt, — melyet később (érdeme szerint) tüzre tettem. Petőfit nem mertem utánózni, az ő nagy szelleme sokkal magasabban állott, hogysem képzeletem szárnyain hozzá felrepülni tudtam volna, s az a kötött irány sehogy sem fért a begyembe. De volt Petőfi életében egy mozzanat, — mikor színész lett, — ebben tehát utánózhatom Petőfit. Elhatároztam, hogy habár a nagy szellem így ír is a színészetről:

„Igaz, hogy ottan a rózsának sokkal nagyobb tövise van, De oly rózsákat mint ott nőnek, Másból keresni haszalan.“

holnak valamely közönséges élelmi szerrel egyenlő értéket tulajdonítani, sőt inkább fő hatását izgatószer gyanánt működő tulajdonságába helyezi.

Az új bornak kedvelése, vagy az ónak is mértéktelen használata megmérgezi az agyat, lerak a szervezetbe kavicsot, mely csak fájdalmat okoz, csinál rezes orrot, podagrát, okoz reszketést korhely-tébolyt stb. És mégis talán senki sem keresi oly gondnal a borkoresolya-eledeleket, mint éppen az olyanok, kiknél különben is megvan a bornak kellő esése. Érdekesebben írja a le Lander Brunton a „Lancet“ című angol orvosi lap 1877. évi folyamában a bor szé- szének hatását a szervezetre. Kis mennyiségben véve, úgy mond, növeli a gyomor emésztő nedveinek elválasztódását, nemkülönben élénkíti, a gyomor-falában levő izomzat mozgását, így tehát egészben véve előmozdítja az emésztést, de izgatja a gyomor falában levő idegeket is, melyek ingerülete a szív mozgató idegeire áterjedvén, az gyorsabban és erősebben ver. Hasznos lehet tehát elgyöngült és kimerült embereknek, de az egészséges nélkülözheti könnyen.

Ha azonban a borszesz a gyomorba nagy mennyiségben és töményen jut, lecsapja az emésztő nedv ható anyagát a pepsint s ezzel hátráltatja, sőt meg is ronthatja az emésztést, okozhat a gyomor falában nagy vérbőséget, sőt gyuladást is. Az iszásokosok rendszeren gyomorhurutban szenvednek és étvágyok rossz. Esetleg megtörténhetik az is, hogy a gyomor idegei a borszesz részéről föltöbb erősen levén izgatva, heves ingerületöknek az agyra való áterjedése folytán rögtönös halál következik be. A borszesz a gyomorból a vérbe jut és annak alkotó részeivel összeköttetésbe lép, csökkentvén eképp azoknak oxigen fölvé- vé képességét, leszállítja a test hőmérsékletét; ezért angol és német orvosok utjabban nem egyszer szesz- italokat rendelnek lázas betegeknek nagyobb mennyiségben és pedig kellő eredménnyel.

(Folyt. köv.)

Gazdák és iparosok hitelszövetkezete.

A jelenkor az ujtás kora, telve lázas izgékonyssággal, tevékenységgel, telve még több kapkodással, tapogatózással — ezél nélkül s természetesen eredmény nélkül is.

A létkérdés folytonosan tartó kenyérharcában nem maradhat senki ölötett kézzel. A kereskedelem és ipar, valamint az ezzel szemben álló közügyek örületes versenyre keltek egymással s a birkozásba be van ugrasztva mindenki, ur és szolga, kereskedő, iparos és földművelő egyaránt: egyik a másik fölé kerekedni s egymás fölött dominálni akar s e céljának alárendel mindent s felhasznál mindent, mert élni akar, mivel hogy „élnie kell.“

Vannak azután békeapostolok, kik a

mégis színész leszek, mert azzal is vigasztal Petőfi, hogy:

Szép élet a színész élet,
Ki megpróbálta tudja jól* és
„Hogy én lelépek a színpadról,
Szívem nagyon, nagyon beteg.“

Elhatározásomat tett követte.

El se bucsuztam tanáromtól, szüleimet nem is értesítettem, összecsomagoltam ruháimat, s mint aki jövőjével teljesen tisztában van maga iránt, az alföldi városból megindultam Petőfi szerint „saját előfogatom“ s mentem egyenesen Szabadkára, hol az akkor felállított színháznál Havi és Hegedüs társigazgatók szintársulata működött.

Hegedüs anyai ágon rokonom volt s a társulatnál működő Komáromy Lojzi — az én puszipajtásom, — kétség se fért hozzá, hogy szerződtetésem könnyen fog menni.

Esti harangszó mellett ráztam le cipőimről a port Szabadka egyik kis koresmájában s siettem a színházhoz.

Hegedüsnel jelentkeztem. Nagyot nézett, mikor beszéltem vele, s csak azt kérdezte: „Hát szüleid beleegyeztek-e, hogy színész légy?“

Elfutotta a pir arczomat, szememet lesütöttem, szégyenlettem magamat, mert hazudnom kellett; node, a szükségbeli hazudság nem bűn, — én a kérdésre rá mondtam az „igent.“

Jól van. Addig, míg szerephez juthatsz, — szerepeket fogsz másolni, — nyugtatott meg Hegedüs bátyám, kinek arczán csak én nem vettem észre azt a guny kifejezést, mely rajta ült.

harcban az elkeseredést azzal lazítják, vagy legalább csendesíthetőnek állítják akként, hogy az érdekeket — ha külön nem, hát együttesen, vagy kölcsönösen — kielégíteni lehet — s e célra sokféle eszközt állítnak lehetők.

Hát az igaz, hogy „lehetetlen mondani, vagy állítani képtelenség,“ csak hogy az a lehetetlenség relativ valami: így pl. ha azt állítaná valaki, hogy Németország és Franciaország érdekei csak úgy elégíthetők ki, ha a két ország egyesítetik, — hát ezzel nem mondana lehetetlent, mert a két állam csakugyan létezik, valamint az sem lehetetlen, hogy két állam egyesíttessék, de már aztán, hogy a francia és német állam egygyé legyen, az már mégis lehetetlen, lehetetlen legalább a mai viszonyok között.

Ugyanilyen lehetőségnek lehet venni azt a tervet, mely egy országos hitelszövetkezethez akarja bevinni a hazai iparosokat és földműves gazdákat, kiknek érdekei egészen mások, majdnem ellentétesek s így a mai viszonyok közepette aligha volna olyan közös pénzforsás, mely ugy szolgálná ki a gazdák érdekeit, hogy azzal ne sértsék meg az iparosság érdeke — s viszont. E félélt álmolni lehet csak, de valóítani nem. Lehet azért, hogy a fenti ezimen az országos hitelszövetkezetet annak apostolai megteremtik, s ha azt megteremtteni sikerül, akkor abba gazdát és iparost bevinni (vagy tán még befenni is) egyaránt lehetséges.

Hiszen tudjuk jól, hogy még nem is rég ideje, kizárólag földműves országnak szerettük magunkat tartani s annak is tartjuk legtöbbször, bár nincs kelete és versenye terményeinknek; tudjuk azt is, hogy iparunk csak bölcs korát éri s versenyképessége csak a jövő időre várható; s ha még is e két ellentétes irányú, határozottan ellenkező érdekekkel bíró kereseti ágak embereit együttes és közös hitelszövetkezet által akarjuk a jólét fokára juttatni, akkor ez akarral csak lehetetlenséget akarunk.

Igaz ugyan, amit a nagy francia császár mondani szokott: „les extrêmes se touchent“ (az ellentétek egymást kiegyenlítik.) Csakhogy erre idő kell, még pedig hosszú idő, hogy iparosaink s földművelőink érdekei egy kalap alá kerüljenek. Akkor majd lesz értelme s talán haszna is a közös hitelpénztárnak.

De ma még nem vagyunk ott.

Ma még olyan az iparosok s a gazdák érdekei között a különbség, mint a kormánypart s a függetlenségi part között, ezeket épúgy nehéz volna fúzióba vonni, valamint a gazdák s iparosok érdekeit lehetetlen.

Igenis, ha állítatik fel egy-egy szövetkezeti hitelintézmény külön a gazdák s külön az iparosság részére, akkor lesz eredmény, vagy legalább is nem czéloztatik vele lehetetlenség.

Csakhogy a gazdák hitelszövetkezetét meg kell előznie a gazdasági egyesületek létesítésének, mert bizony a mi gazdáinkat előbb egyesületi uton kell nevelni, oktatni pályájukon, s a mi fő, be kell velük látatni a gazdasági állapotok pénzügyi oldalait, ezeket pedig nem lehet oktatás nélkül — szóló elmélkedéssel — belátni sem a tanyán, sem a pusztán, sem a városban. Intézmény kell ahhoz, szakintézmény, melynek leghelyesebb czíme: a gazdasági egy-

Megkezdtem a szerepirást.

Komáromy Lojzival találkoztam, baráti szivességgel fogadott s mutatott be társainak, mint jövőbeli kartársat; velük együtt étkeztem, Lojzival együtt laktam, esténként színházba mentem, s nap nap után ostromoltam Hegedüst, hogy mikor kapom már meg az „első szerepet?“

Csak türelem, megjön az is, volt mindig a válasz.

Három hét telt el. Egy szép augusztusi reggelen a polgármester hajduja állított be lakásunkra, s felszállított, hogy azonnal menjek fel a polgármesterhez, sürgős ügyben.

Lojzi rám, én a hajdura néztem s mind a hárman bámultunk, el nem tudván gondolni, mi dolga lehet velem a polgármesternek.

A hajduval a város házára siettem.

— Ifju barátom, szólott a polgármester, — atyja irt nekem, s felkért, hogy azonnal haza küldjem, — itt van tíz forint utiköltség, atyja küldte, csomagolja össze rögtön holmiját s a déli gyorskocsival induljon. (Persze akkor még hire se volt a szabadkai vasuti vonatnak.)

Mint a csinyen kapott gyermek, úgy szégyenlettem magamat, — de nem baj gondolám, ha innét mennem kell, elme- gyek Szegedre, ott csapok fel színésznek! Átvettem a tíz frtot s indulni akartam.

De úgy látszik, a polgármester kiolvasta gondolataimat: — Nem oda Buda öcsém, maga könnyen görbe utat tehetne, biztosítom tehát önnek az utat és „kényszer leve-

let.“ Ha ez meglesz, akkor meglesz a gazdák hitelszövetkezete is, meg lesz még sok minden, a mi ma nincs, de a mikre szükség volna már régen.

Az iparosság — részint foglalkozásánál, részint társadalmi fejlettségénél fogva már teljesen elérte azon határt, hogy részére hitelszövetkezet állíttassék.

Igen is, állíttassék fel a hitelszövetkezet külön a gazdák s külön az iparosok részére. Ennek meglesz a maga üdvös haszna. De együttesen felállítani azt a két külön kereseti ág üzői részére: abból nem hogy üdvös haszon, de határozottan kár és veszteség lesz az eredmény. Veszteni pedig már vezett az ország eleget, ne vesztünk hát újból s épen a földművelésnél, mely ugyis hanyatló félben — s az ipárnál, mely éppen föllendülőben van.

A minap városunkban szétosztott nyomtatványokat a „Gazdák és iparosok hitelszövetkezete“ ezimen határozottan czéltévesztett irányuaknak és vajudó közviszonyainkra károsoknak vélem s utalva a fent elmondottakra, ajánlom figyelmébe gazda és iparos közönségünknek a speciális külön hitelszövetkezetek felállítást s azok pártolását.

F. A.

Magyarország népességének időelőtti elhalálzásáról,

e nagy érdekű és nagy fontosságú themáról érkezett hétfőn Weszelovszky Károly a tud. akadémiában. A fölvetett statisztikai anyag az 1876—1886-iki évet összehasonlítja az 1852—59-diki adatokkal, tehát mintegy harmincz év tanúságaival foglalkozik. Az eredmény nem valami kedvező. Pedig házassági arány tekintetében egész Európában csak Szerbiában kötnék többet, mint nálunk. Mégis mit tapasztalunk?! A törvénytelen szülöttek szaporodását. Az előbbi korszakhoz hasonlítva a törvényes szülöttek száma 64 ezerrel csökkent, a törvényteleneké 130 ezerrel emelkedett. (A statisztikusokkal együtt Weszelovszky sem tudja megmagyarázni a házasságok nagy száma és a törvénytelen szülöttek száma közti ellentmondást. A falusi lelkészek azonban tudják: az általános katona-kötelezettség egyik főoka. Sokkal több férfi el van vonva a családi tüzhelytől, mint volt azelőtt.) Nálunk minden 13—14-ik gyerek törvénytelen. Az államnak, a társadalomnak, az egyháznak sok teendője volna a jelenséggel szemben. Egyelőre Weszelovszky kihagyja az államot, a társadalomnak, egyháznak és iskolának védszárnyait kívánja kiterjeszteni. Svájczra hivatkozott, nem az ottani katonai kötelezettségre, hanem arra, hogy ott kantonális intézkedések vannak a csábító és elesett büntetésére, olykor pénz, olykor fogságbüntetés, máskor pedig eltiltás bizonyos ideig a községi tisztségek viselésétől. — A szülöttek legnagyobb számát a magyar vármegyékben találjuk, de a törvénytelen szülötteket is. (Több is válik be innen katonának.) Mégis az utóbbi időben a szaporodás kedvezőbb, ha beleszámítjuk, hogy járványok, cholera pusztítottak. A gyermekek nagy halandóságát röviden érintve, Weszelovszky azt emelte ki, hogy Magyarországon átlag az életkor oly években kezdődik, mikor más országokban még ez a kor nincs oly nagy halandóságnak

let“ kap, s kezembe adta a kényszer utlevelet.

Meg voltam fogva. Nem marad más hátra, mint haza menni, ha csak a csend- örökkel nem akarom magamat kísértetni, indulni akartam, de szóltam a polgármesterhez: — Csak azt szeretném tudni, hon- nért tudta meg atyám, hogy itt vagyok.

— Egyszerűen, világosított fel a polgármester, Hegedüs igazgató írta meg neki.

— Áruló Júdás, ugrott ki ajkamról a szó; tavoztam, otthon könyvek között bucsuztam el Lojzitol, összecsomagoltam s déli 12 órakor a gyorskocsin dúdoltam Petőfibil: „Isten veled regényes élet.“

Kalandok, Isten veletek.

A kis szobába toppanék,
Röpiült felém anyám,
S én csügtem ajkán szótlannul,
Mint a gyümölcs a fán*;
jó atyám is belépett, keblére ölelt, sirt,
— aztán mindketten jóakarólag feddettek meg, oktattak, hogy pályámat ne szakítsam félbe, folytassam iskolámat, mondjak le az ábrándokról s válasszak komoly pályát.

A szülői jóakaratu tanács hatott.

Szétéptem verseimet, regényemet tüzbe dobtam, komolyan hozzá fogtam tanulmányaimhoz s lettem a színésznek pártolója ugyan, — de nem színész; hanem: Ügyvéd.

kitéve. Magyarországon több az árva, mint Európában bárhol, kivéve Oroszországot és Romániát. Nálunk a 40-50 év közt legnagyobb a halálozás, Romániában már a 40-ik évnél. A születések sorozatában 2-ik helyen állunk Európa 29 országa közt, népességi szaporodás tekintetében a 24-ik helyen, halálozás tekintetében pedig az utolsó elhagyott helyen. A betegeskedést is föl számították az utolsó népszámláláskor. Azon a napon 200,000 beteg volt, a mi ismét igen sok. Ezekből az tűnik ki, hogy a magyar fajban megvan a szaporaság, de mostoha életviszonyi tényezőkkel küzd. Statisztikusaink és mindazok figyelmét, kik Magyarországot népesedési és közegészségi viszonyaival foglalkoznak, megérdemelné, ha érdeklődnek ama régibb jelentésekkel, melyeket a Magyarországra hozott idegen seregek (vallanok, spanyolok, németek) vezérei tettek, panaszkodva, hogy ez az ország az idegenek sírja, (a németek sírja, mondja Wallenstein) miután éghajlata szeszélyes hirtelen változó.

Különfélék.

Lapunk jövő számával befejezve VII. évfolyamának első felét, előfizetést nyitunk az év második felére. Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy előfizetéseik megújítása iránt e hét folytán intézkedni sziveskedjenek, ne hogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. — Helyben az előfizetések eszközésével a lap kihordója bizatik meg; vidéki előfizetőink részére pedig postautalványt mellékelünk.

Azon tisztelt vidéki előfizetőinknek, kik az előfizetési díjjal még hátralékban vannak, a hátralékos időt, — könnyebb áttekintés okáért — az utalványra voltunk bátrak jegyezni s kérjük annak alapján hátralékuk mielőbbi szives kiegyenlítését.

Barsvármegyében a képviselő választások f. hó 17-én ejtettek meg. Országgyűlési képviselőkké választották: a Léva-i választókerületben Konkoly Sándor kormánypárti 1833 szavazattal, Levai Guszáv függetlenségének 1321 szavazata ellenében. — Az Armaróthi választókerületben De tri ch Péter pártunkivüli 1156 szavazattal gróf Keglevich István kormánypárti 805 szavazata ellen. — Az újbányai választó-kerületben Kaz y János kormánypárti egyhangulag lett megválasztva. — Környebányán dr. A m o n Ede kormánypárti 378 szavazattal Gyurgyik Gyula kormánypártinak 329 szavazata ellenében. — A választások — mint értesülünk — megynék területén minden rendezavarás nélkül, s a jelöltek körüli csoportosulásból ítélve a választók élénk részvételével folytak le.

Az újbányai iskolákban f. hó 14 és 15-én megtartott zárvizsgákon mindnyájunkat meglepett az, hogy a gyermekek a hozzájuk intézett kérdésekre a legjobb feleleteket adták — magyarul. Az érdem ezért tagadhatlanul Riszner Ede főtanítót illeti, ki mindent elkövet, hogy ugy az ő osztályában, mint a többiek osztályában a magyar nyelvben a legszebb eredményeket mutathassák fel. Fel kell még említenünk Bibray Janka tanítónőt is, ki növendékei kiképzésére a legnagyobb szorgalommal törekszik s kinek a felmutatott szép eredményért a kir. tanfelügyelő teljes elismerését nyilváníttotta.

A választások. Az ország legnagyobb részében, összesen 261 kerületben, 17-én mentek végbe a választások. Az eddigi tudósításokból az tűnik ki, hogy az egyes pártok számarányában nagyobb változások nem állottak be. Kétségtelen veszteséget két párt szenvedett: a mérsékelt ellenlék és az antiszemita-párt. Mind a kettő több kerületet veszített, részint a függetlenség, részint a kormánypártjává. A függetlenségi és 48-as párt szenvedett ugyan itt-ott tekintélyes veszteségeket, de ezekkel szemben erős győzelmek is állanak. A főváros kilenc kerületében a választások meglepő esőndben folytak le s az eredmény valamennyi kerületben olyan, a melyet előre várni lehetett. A IX. kerületben a kormánypárt két jelöltje között szűkebb választás lesz.

Hymen. B á n á s s László, m. kir. honvéd hadnagy jegyet váltott Pozsonyban özvegy Gersich Györgyné urhölgy kedves leányával, Juliskával.

Iskolai vizsgálatok. A vihnyei állami iskolákban f. hó 13. és 15-én megtartott zárvizsgálatok alkalmával Berzeviczy Albert közoktatásügyi államtitkár magas látogatásával szerencsétlente az iskolákat. — Meghallgatta mindegyik osztályban a feleleteket s magas megelégedését nyilváníttotta ugy a kir. tanfelügyelőnek mint a gondnokság és tanítói karnak — örömmel győződünk meg arról, hogy a vihnyei iskola jelenlegi tanítói s tanítónői mint Valáky Sziidonia, Nagy Ilona és Strubik Károly, a gyermekek megmagyarosítását szívükön hordozzák. — Tót aju vidéken oly szép és bámulatos eredményt felmutatni, mint a vihnyei tanerők kévénnek jut osztályrészül.

A népfelkelő törvényilletősége. Aradon nem rég két népfelkelő tisztjelölt párbajt vívott, mely miatt vizsgálat inditta-

tott ellenük, de nem tudták eldönteni a katonai vagy polgári bíróság által büntetendők-e. Azért felirtak a miniszteriumhoz, honnan az a válasz érkezett, hogy a párbajt vívott népfelkelő tisztjelöltek a polgári törvény értelmében, a polgári hatóság által büntetendők.

Az adóvégrehajtások szünetelése. A m. kir. pénzügyminiszterium rendelete folytán valamennyi adó és illeték-vegrehajtás július hó 20-ig beszünttetett. Ezt a kirt bizonyára nemcsak az adózók, hanem az adó beszedésével megbízott közegek is örvedetes tudomásul vették.

A postatakarékpénztárnak 16 havi fennállása óta elért eredménye meglehetősen nagy. Nem kevesebb mint 2 milliót takarított meg ezen üdvös intézmény a nemzeti köztalárnak. 16 hó alatt az összes betét 4,010,335 frtra rugott. Május havában meghaladta a forgalom a félmilliót. Szolgáljon ez ösztönül a jótékony közintézet pártolására.

Belügyminiszteri rendelet. A belügyminiszterium meghagyta; hogy a gondnokok és gyámok tartoznak különbeni kártérítés kötelezettsége mellett arra az esetre, ha gyámoltjaik javára pert indítanak, a keresetet beadás előtt az illetékes árvaszékeknek véleményadás végett bejerteszeni; nem különben tartoznak abban az esetben is a keresetet bejerteszeni, ha a gondnokolt és gyámolt ellen indittatik per.

Mily hosszú a nap júniusban? E hónapban van a leghosszabb nappal és a legrövidebb éjjel, még pedig ma. Eddig még a nappal fokozatosan hosszabbodott mintegy 17 perczel. Ma a nap 4 óra 2 perczkor kelet s 8 órakor nyugszik, tehát a nap hossza 15 óra 58 percz, ellenben az éj csak 8 óra két percz. Holnap-ól kezdve a nappal ismét rövidebb-rövidebb lesz s e hó végéig 5 perczel fog.

Népünnepe az égettek javára. A Besztercebányán állomásozó közös hadseregbeli tisztakar dicséretes példáját adta humánus érzületének azzal, hogy az égettek javára igen sikerült népünnepet rendezett e hó 14-én a réten. Az ünnepe katonabanda mellett folyt le válogatott látványossággal s a 10 kros beléptidijkából tekintélyes összeg gyűlt be a tüzkárosultak javára. Az ünnepe nagyon látogatott volt, jelen volt — mint levelezünk írja — Bende Imre püspök is.

Utazás a szent földre. Szeptember hó elején nagy társas kirándulást rendez a magyar államvasutak budapesti menétjegy irodája. Az utazás külön gyorshajón fog történni végig az Adriai s a Középtengeren Corfu, Athen és Konstantinápoly érintésével. A török fővárosban három napig fog időzni a társaság. Innen Jaffába és Jeruzsálembe folytatják az utat, majd Alexandriába és Kairóba rándulnak. Az utazás teljes ellátással lesz összekötve és fölötte olcsó leendő. A nagy és élvezetes utra már sokan jelentkeztek.

Szer a filokszéra ellen. Egy francia lap a fákat pusztító hernyók ellen, valamint a filokszéra ellen is szénsavas kálium- oldatot ajánl. Az oldatnak igen gyengének kell lennie s ezer vírzésben egy rész szénsavas káliumot kell tartalmaznia. A folyadékot feeskendővel kell a meg-támadott növényzetre önteni.

Rövid hírek. — Időjárás. A jövő hétre: Általában változó, közben napos, szelesebb időt várhatni, közben esőkkel, itt-ott zivatarral. — **Berlinben** magas állású személyek nagyobb mérvű mozgalmat akarnak inlítani a délmagyarországi árvíz-károsultak segélyezésére. — **Az árvíz.** A Tiszán mindenfelé apadást észlelnek, de azért a védelmi munkálatokat még minden vonalon folytatják. — **A vihnyei furdőben** e hó 13-ig összesen 92 vendég volt. — **Belgrádban** a volt miniszteriumot új váltotta fel, melynek elnöke Risztics lett, ki tudvalevőleg nem nagy barátja Ausztria-Magyarországnak — **Kis-Ázsia** nagy részében, a hosszas szárazság miatt, éhínségtől tartanak. — **A dobsinai jégbarlang** villamos világításának berendezése már teljesen elkészült s még e hóban ünnepelesen megnyitják a barlangot. — **Tanárky Gedeon,** közoktatásügyi államtitkár ő felsége nyugdíjaztatván, a Szent-István-rend kiskeresztjével tüntette ki s helyébe dr. Berzeviczy Albertet nevezte ki államtitkárnak — **A kormány** folytatja tárgyalásait a Magyarországon felállítandó fegyvergyár ügyében. Őt ezeget akar e célból egyesíteni. A tárgyalások sikerében nagyon biznak. — **Botusánban,** Oháhország egy kisebb városában, a tüz 1000 házat barmasztott el az összes ingóságokkal együtt. Több emberélet is odaveszett. — **Tamássy Józsefet,** a népszínház régi jeles tagját e hó 16-án az előadás előtt öltözőjében szélhűdés érte. Az érdeemes művésző állapota aggasztó — **A keresedelmi muzeum** a városligeti nagy iparsarnokban mindig sürű látogatottságnak örvend. — **A Manlicher-féle** ismétlő puskák kiosztását a jövő hóban már megkezdik s egyelőre az 1, 2 és 11-dik hadtesteknek jut. — **Egy orosz gőzhajó,** mely 560 számúzóttal indult Sachalmba, a Csüendes-oceánon elmerült s az eliteltek közül csak kevesen menekültek meg.

Házasság előrelátásból. — Igaz, hogy nősihsz? — Igaz. — S kit veszesz el? — A nagy trafikos leányt, Miczit. — Nem ajánlom, hogy nősihsz. Tudod barátom, a mai háborus időben könnyen behihatták az embert s akkor mit csinálsz? — Nem jól gondolkozol pajtás. Éppen előrelátásból veszem el Miczit, hogy szokjam hozzá a háboruhoz.

Szarvasi borbélystílus. Bemegy a-i járásbíróhoz az atyafi és a következő ékes beszéddel kezdli panaszát: Hát jó napot adjon Isten! Legyenek olyan szívesek a tekintetes urak, hogy öök között képezsek föl, hogy ki légyen hát voltaképen a járásbíró ur; mert hát ismeretlen vagyok, hát nem tudom a törvénybeli urak ismeretlenségét magamnak etulajdonítani.

Budapesti Hirlap. A „Budapesti Hirlap“ új esztendőkor pályafutása hetedik évébe lépett. Megerősödvé, támaszkodva a Magyarországon eddig hallatlan sikerre, melyben részesült. A „Budapesti Hirlap“nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk és fajunkért, ez egyetlen jelszavával: magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely pártatlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap“ érte el; legrepszerűbb, legterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozótársak egész seregén kívül, a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítók kivül, a kik a nap történetét írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi események fölül rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesít követően; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog anélkül, hogy a „Budapesti Hirlap“ arról rögtön ne adjon hí és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hirlap“ politikai cikkeket K a a s Ivar báró, R á k o s i Jenő, B a l o g h Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szellemével. **Politikai hírei** széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarországi politikai és közéleti felül távirati értesülésekkel látunk el rendes levelezők, minélkül minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap a „Budapesti Hirlap“ távirati tudósítási manap már teljesen egy fokon állanak a világajót legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik ugy az ott törtéő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítók kivül minden fontosabb esemény fölül a szerkesztőség külön kiküldetési tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap“ e cizelokra hánkonkint oly összeget fordít, mint a mennyi azelőtt 10 évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap“ **Tárczarovata** T e l e k i Sándor gróf, T ó t h Béla, R á k o s i Viktor (Sipulusz) és több kiváló írők közreműködése mellett, a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. **A napirovatok** kitünő zsumalisták szerkesztik s a helyi értesülési ismeret legfényesebb tudósítóikra van bízva. Rendőrségi és törvényészki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap“ helyet foglaltat minden család asztalán **A közgazdasági rovatban** a magyar gazda, birtokos, iparos kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükség. **A regénycarnokban** csak kiváló írők legújabb műveit közöljük. A z e l ő f i z e t é s i f ő l t e t e l e k: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legzelelszerűbben postautalványval eszközölhetők következő czim alatt: A „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

TANÜGY.

I. Értesítés.
A lévai r. k. elemi főiskola fozstályai-ban az évi zárvizsgák június hó 20 és 21-én a rendes tanórákban lesznek megtartva, melyekre a t. ez szülöket és tanügybarátokat teljes tisztelettel meghívja
Léván, 1887. június hó 17-én

az igazgatóság.

II. Iskolai ünnepély.
Június 15-kén délután folyt le az új főgymnasium első iskolai ünnepélye, mely ez alkalmából szépen fel volt díszítve s homlokzataról nemzeti színű lobogó lengett. 5 óra körül az épület dísztermében oly nagy számú s jó részben hölgyekből álló díszes közönség gyűlt egybe, hogy a más-különbön meglehetősen tágas terem szűknek bizonyult. A jelenlevők díszes sorából elégnék véljük fölemlíteni megyénk közszeretetének örvendő főispánját s a város ügybuzgó polgármesterét. Az ifjuság részint a folyosón állott sorfalat, részint a teremben levő emelvényen foglalt helyet.

A program énekekből és szavalásból állott, melyek kiváló sikeréről örömmel nyertünk meggyőződést. A műsor végével a főgymnasium igazgatója tartott emelkedett hangú beszédet az ifjusághoz, szívükbe vésvé, miszerint soha semmiféle körülmények közt se felejtkezzenek meg Istenükről s a szeretett magyar hazáról. Egyuttal érzékenyen vett bucsut azon ifjakról, kik a folyó évben tanulmányaik végeztével örökre távoznak a gymnasium falai közül. Ezután kiosztotta, a jutalmakat, mi közben dicsérő és buzdító beszédet intézett a magukat kitüntetett ifjakhoz. Végül szívélyes köszönetet mondott a vendégkoszorúnak azon jóakaratu megtsziteltesért, mellyel az ünnepély fényét jelenlétével előmozdítani igyekezett.

Erre a közönség egy része megtekin-tette a tornászati mutatóványokat, többen pedig a folyosó végén levő kiállítást vet-ték szemügyre. Ez természettudományi tárgyak, faragványok, rajzok és festmé-nyekből állott s nagy része oly izléses berendezésről és ügyességről tett tanu-bizonyoságot, hogy az ifjuságnak e nemben tett haladása iránt is őszinte elismeréssel adózunk. A büles tapintattal széles szak-értelemmel és buzgósággal vezetett ifju-ság eme ünnepélye alkalmával, midőn a szülők nevében halás köszönettel adó-zunk a derék tanári testületnek, szívesen hozzuk tudomásra az ünnepély alkalmá-val szereplő és kitüntetett ifjak név-sorát, — és pedig: Zólyomi Imre, Belcsák László, Leidenfrost Gyula, Pták Géza, Leyrer László, Nécsey Béla, Godin Károly, Csincics Béla, Troch Pál, Gaspa-rek Ferencz, Csepela Lajos, Szabó Lajos, Gyenes Sándor, Sztankay József, Becsey Antal, Akucs Lajos.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet-nyilvánítás.

A „Stefánia-árvaház“-részére adakoztak: Mailáth Istvánné ő méltósága felső ruha-neműket, kalapokat, napernyőt; Pollák Adolfné süteményt; özv. Klincsok Fėja Borbála süteményt.

Köszönet a kegyes megemlékezésért Léva 1887. jun. 17.

Az árvaház-gondnoksága.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az irodalom legújabb termékei:

Jókai Mór legújabb regénye; **„A három márvány fej“** a Révai testvérek által megindított füzetes kiadásból kaptuk az 1. és 2. füzetet. Ha az ajánlatot a külső kiállításon kell kezdenünk, ezt csak azért tesszük, mert az író neve maga felment az alól, hogy a tartalmat is ajánlannak kelljen, — nos tehát a kiállítás csinos, izléses és a mellett elegáns. — J ó k a i R ó z a illusztrációival díszítve. A nagy közönség csak talán e cikkünkkel vesz tudomást a regényről, mely ugy kompozíciójánál, mint humoros tartalmánál fogva a nagy író egyik legkiválóbb, legérdekesebb műve. Ha Franciaországban egy Daudet, egy Ohmet új regénye jelenik meg, elég az első példányt meglátni valamelyik könyvkereskedés kirakatában, hogy még az nap este ezreke menjen az elfogyott példányok száma, hogy majdnem óránkint új és új kiadásról kelljen gondoskodni. — Mi pedig a regényirodalom terén talán örök időkre utód nélkül álló nagy alkotóknak világra szóló műveit még annyi érdeklődéssel sem várjuk, mint a parlamentben esetleg három éven át unatkozott egyik-másik képviselőnek hallgatott és áloma buzdító beszámoló — illetve program-beszédét. Mi a jelen vállalat eljéja? Nem J ó k a i nevét tenni ismertté, mert ezt a nevet ismerik mindenütt, hol írni és olvasni tudó ember valaha megfordult, — hanem az, hogy műveit mindenki bírlassa és díszet képezze az azok nemcsak a gazdagok üveg-ajtós, ébenfa, arany csillogásu szekrényének, de ragyo-gásából sohasem veszíti díszét a legszegényebb ember polcán sem, ki a halhatatlan költő lángelméjének termékeit ott tartja imakönyve mellett és mint ebből hitet, reményt és kételyei közepette bizalmat, ugy azok-ból lelkesedést, illettiséget merítsen és a koszoszros író bíbájós, igéző nyelvénben szeretett magyar hazáját meg-szépítve a költészet fényével megaranyozottan lássa. Jókai műveit terjesztve, saját nemzeti büszkeségünkét istápoljuk és dicsőségét szemlélve, önmagunk dicső-ségét élvezzük. Ajánljuk e vállalatot, mert olcsó, díszes, kitünő és a nagy közönség érdekében állónak tartjuk a figyelemzvetést, hogy legzelelszerűb egyenesen R é v a i testvérek kiadóhivatalánál (Budapest IV. váci utca 11.) előfizetn. (Előfizetési ára egész évre (30 füzetre) 6 frt. fél évre (15 füzetre) 3 frt.)

Nyiltér.)

I. Üzlet-helyiség változtatás.
Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy óra, ékszer, arany és ezüstáru üzletemet f. é. június 20-ától a Janson-féle házba teszem át.

Magam a t. közönség további szives pártfogásába ajánlva

tisztelettel
Felsenburg Fülöp
órás és ékszerész.

II. Egy joghallgató
szerény feltételek mellett a szünidő alatt Léván nevelői állást keres. — Elvállal privát correpetitori órákat. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lévai piaczi-árak.

Rovatvezető: K ó n y a József, városkapitány.
Buza: m.-mázsánként 8 frt 40 kr — 8 frt 70 kr. Kétszeres 7 frt — kr — 7 frt 40 kr. Rozs: 7 frt 10 kr — 7 frt 30 kr. Arpa 6 frt 20 kr. — 7 frt — kr. Zab: 5 frt 80 kr. 6 frt — kr. Kukoricza: 6 frt — kr 6 frt 30 kr. — Bab: 6 frt — kr. 6 frt 20 kr. Lencse 6 frt 80 kr. 7 frt 20 kr. Köles — frt — kr — frt — kr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai tekintetes kir. járásbíróóság 1887. évi 2349. számú végzésével Posner Károly Lajos felperes részére Janson Adolf alperes ellen 319 frt 86 kr. tülke követelés s járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1806 frt 33 kr-ra becsült különféle iskolai könyvek, írószerek stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2349 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Léván leendő eszközésére 1887. évi július hó 5. napjának délelőtti 9 órája s utána való napjai határidőül kitűzetnek oly kijelentéssel, hogy ezen árverés a fentebb jelzett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Ez árveréshez a venni szándékozók a kitűzött időben elvártnak.

Együttal közzé tétetik, hogy mindazok, kik a lefoglalt tárgyakra tulajdon, vagy elsőbbségi igényt tartanak, igényüket az árverés megkezdése előtt anynyival inkább bejelentésük — mert különben a végreh. törv. 96. §-a kapcsán egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíthatni.

Kelt Léván, 1887. év június 13. napján.

Litassy Nándor kir. bir. végrehajtó.

WEISS JÁNOS
áruháza Brünben
Ferdinandsgasse Nr. 7.

Brünni nyári kammgarn-szövetek
mosható gyönyörű minták 60 cm. széles 1 teljes
férföltöny 7 teljes méter 3 frt 50 kr.

Valódi rumburgi vászon
legalkalmasabb férfi fehéreműnek 1 teljes vég
30 rőt 1/4 széles 8 frt 50 kr.

Brocat
legújabb s legelegánsabb női öltönyöknek, tiszta
pamut mindenféle divatos színben
15 méter 5 frt 50 kr.
egy teljes öltönyre.

Női ingek.
Vászonból vagy chiffonból teljes nagyságban esip-
kebetéttel 6 drb 3 frt 75 kr.

Női kötények.
Chiffon vagy cretonból, nyers vászon és oxford leg-
újabb divatú esipkével szegélyezve 6 drb 2 frt.

Brünni öltönyözetek
135 cm. széles, tiszta gyapjából legfinomabb minő-
ségben 1 teljes férföltöny 5 frt.

Házivászon
valódi rómerstádti női, férfi és gyermek fehére-
műkre különösen alkalmas, 29 teljes rőt; 1 vég
1/4 széles 4 frt 50 kr. 1 vég 1/4 széles 5 frt 75 kr.

Boston
legújabb, női ruhákhoz; valódiságáért jótállás bizto-
sított legújabb minták 1 ruhára 3 frt.

Női öltönyözetek
valódi francia satin széles kerettel, jelen idény
legelegánsabb újdonsága 1 teljes öltönyre 10 méter
4 forint.

Chiffon
kitűnő minőségű, igen alkalmas férfi női és gyer-
mek fehéreműkre 90 cm. széles, 30 teljes rőt
1 vég 5 frt 50 kr.

Rendelések utánvétellel pontosan teljesíttetnek.
Minták és árjegyzékek ingyen és bér-
mentve küldetnek meg.

1887. évi 1970. szám.

Árverési hirdetmény.

A Bars megyébe kebeleztet és a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó Geletnek, Szklenó és Repistye községek határaitban található, a magas kir. kincstár tulajdonát képező kőbányák, kőfejtés és malomkövek, valamint egyéb kőgyártmányok készítése és értékesítése végett 1888. év január hó 1-től kezdve 1897. évi december hó 31-ig tehát 10 évre terjedő időtartamra a f. évi július hó 4. reggeli 9 órakor alulírott erdőhivatal helyiségében nyilvános árverés útján bérbe fognak adatni.

Az említett malomkőbányák két csoportra és azzal két bértárgyra oszlanak. Az I. csoportba a Geletnek köz-
sége határaitban fekvő régi malomkőbányák tartoznak, melyek tisztán trachyt-porphyr kőzetten terülnek el, úgy a miut azok a szerződési feltételeknél levő térképen 1—49. számokkal jelezvők s a mely kiterjedésben ezidőleg az újbányai malomtársulat által hasznóbéreltetnek. — Ezen csoportba rakhelyül a Geletneken levő kincstári csűr és kastély helyiség is tartozik.

A II. csoportba a következő kőbányák és területek tartoznak: a geletneki határ „Háj és Masarini“ völgyében a szerződési térképen 1 és folytatólag egész 13. számokkal jelölt és 54 holdból álló erdőterületen található kovariz és esetleg trachyt kőzet — továbbá az I. csoportban jelzett kőbányák érintetlen hagyása mellett, az egész geletneki határban, kincstári erdőterületen található kovarizkővet, — végtére a szklenói határban fekvő „Dubon“ vagy „Bukovecz“ nevű dűlőben és a repistyei határban fekvő „Hrusztova“ nevű dűlőben, mint kincstári birtokon talált kovarizkőzet — valamiut az utóbb nevezett dűlőben talált trachyt kőzet, — melyekből ugynevezett francia vagy egyszerű malomkövek és egyéb kőgyártmányok készíthetők.

Ezen csoportba még a geletneki kastély mellett fekvő raktár egy része is tartozik.

A fentebb kimutatott két bértárgyra a versenyzők akár külön, akár együttesen árverezhetnek.

A kikiáltási árt a mellékelt árjegyzékben foglalt alaprak képezik, melyekre az ajánlat százalékokban kifejezendő, úgy hogy az alaprak százalékokban kifejezett megtoldása vagyis a felülfizetés, az illető csoport valamennyi alapára nézve érvényes lesz. — Minden versenyezni szándékozó köteles az árverés megkezdése előtt az I. csoportra 1000 frtot, a II. csoportra 100 frtot bántárpénz képen az árverező bizottság kezébe letenni.

Szabályszerűen kiállított zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók, szükséges azonban, hogy ezen ajánlatok 50 krajczáros bélyegjeggyel legyenek ellátva és hogy azokban az ajánlattevő kinyilatkoztassa, miszerint az árverési és szerződési feltételeket ismerve, azoknak magát aláveti. — A zárt ajánlatokhoz, melyek legkésőbb a szóbeli verseny megkezdése előtt kell hogy az árverező bizottsághoz jussanak — a bántárpénz is melléklendő.

Megjegyeztetik, hogy a kincstár jövedelmeinek biztosítására, esetleg, ha t. i. a gyártmányok után járó díjak évi összege az I. csoportnál az 5000 frtot a II. csoportnál 500 frtot meg nem ítné, az erre nézve évente kiszámítandó különbözet is a bérlő által lefizetendő lesz, úgy hogy tehát az említett 5000 frt illetőleg 500 frt minimál béráraknak tekintendők. — Az árverési feltételek a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal helyiségeiben tekinthetők meg.

Versenyezni szándékozók kívánságára az alaprak jegyzéke, mely ezen nyeremény kiegészítő részét képezi bérmentlenül megküldetik.

Zsarnóczán 1887. évi június hó 7.

Magy. kir. erdőhivatal.

MAGYAR GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEK

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH-tól

BUDAPESTEN

3 $\frac{1}{2}$ lóerejű
GÖZMOZGONYOK
fa-, szén- és szalmatüzelésre
s legszilárdabb szerkezetű,
könnyen szállítható s új szer-
kezetű

gőzcséplőgépek
szeges dobbal, kettős tisztító
művel, árpatoklyászolóval és
osztályozó hengerrel.

Ár 3150 frt és azon felül.
MUNKAKÉPESSÉG
10 óra alatt 3000—6000 kéve
JÓTÁLLÁS.

4. 6. 8 lóerejű,
gőzcséplőkészletek
verüléces dobbal és vaskerettel,
legújabb, legszilárdabb
szerkezet;
ekék, vetőgépek,
rosták, malmok,
MORZSOLÓK.
SZECSKA- ÉS RÉPAVÁGÓK
és mindennemű más
mezőgazdasági
GÉPEK.

Az 1885-iki
BUDAPESTI ÁLTALÁNOS
ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON
NAGY DISZOKLEVÉL.

GROSSMANN s RAUSCHENBACH
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
külső váci ut 7. BUDAPEST külső váci ut 7.

Budapestre felránduló ve-
vők kizárólag és egyenesen
gyárunkba (5 percnyire az
osztr. államasuttól) jönni
kéretnek.

NYOMATOTT NYITRAI ÉS TÁRSÁNÁL Léván 1887.

PSEPHOFER J.
gyógyszertára
Bécs, Singerstrasse 15. sz.
„Zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacok, melyek előbb
rulkának nevezettek, ezen utóbbi nevet teljes joggal
megérdemlik, mert alig van betegség, melyekben szer
meg ez esetben csodálata méltó hatásuknak nem bizo-
nyultak volna. A legmagasabb esetekben, melyekben m-
den egyéb gyógyszerek hasztalanul alkalmaztak, ezen
labdacok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéle-
tes egészségre hozták be. 1 skatulya 15 pirulá-
val 21 kr., egy takeres 6 skatulyával 1 frt
5 kr., bér 3 entellen utánvétellel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bérmentve 1
takeres pirula 1 frt 25 kr., 2 takeres 2 frt
30 kr., 3 takeres 3 frt 40 kr., 4 takeres 4 frt
40 kr., 5 takeres 5 frt 20 kr., 10 takeres 9 frt
20 kr. (Egy takeresnél kevesebb nem küldhetik.)

A sok köszönő irat közül néhány: itt közlünk:

Leongang, 1888. május 15.

Igen tisztelt uram! Önnek pirulái vastagbél- és csudá-
latra méltóan működnek, nemcsak azok ezek, mint egyéb
dicsőített szerek, hanem segélyt nyújtanak majdnem
mindenben.

A huszétkor küldött pirulák legtöbbjét ismerőseim-
nek és barátjaimnak osztottam, s mindnyáján segítettek,
még magas korú egyének is s különböző bajokban, ha
nem is teljes jó egészséget, de tetemes javulást tapasztal-
tak s folytatást használni akarták. Kérem ennélfogva
szíveskedjek ismét 5 takerest küldeni. Tölem és mind-
azoktól, kiknek szíveskedjék volt az ön pirulái által
egészségüket visszanyerni, fogadják benső köszönetüket.

Deutinger Márton.

Bécs-Szt.-György, 1882. febr. 16.

Tisztelt uram! Nem fejezhetem ki eléggé benső
köszönetemet az ön piruláért, mert Isten segítségével
mellém, ki évek óta miserében szenvedett s ha
bár még most is ityennek bevezette, egészsége any-
nyira helyre állott, hogy ifjúl frissességgel minden dolgot
végezhet. Ezen közönyt minden szívesen javára
felhasználhatja s kérem egyuttal, szíveskedjék ki 5 te-
kerest küldeni, valamint két darab kínai szappant
is. Kiváló tisztelettel **Novák Alajos**, Gőrcsész.

Tekintetes úr! Előre becsátva, hogy önnek minden
gyógyszere egyformán jó, mint a kitűnő fagy-bal-
zsam, mely az én családomban több üdült fagydagana-
tot gyorsan megszüntetett, dacára az ugynevezett univer-
sális gyógyszerek iránt való bizalmatlanságomnak, elha-
tároztam, önnek vértisztító pirulát használni s ezen apró
golyócskák segítségével, hosszú évi aranyér hajomát osto-
molni. Nem akarok magamnak érdemet szerzeni, midőn
önnel tudatom, hogy régi bajom több heti használat
után, egészen megszűnt s ismerőseim körében a legzoro-
galmasabban ajánlom. Az ellen sincs kifogásom, ha
ezen sorokat — névaláírásom nélkül — nyilvánosságra
hozza. Tisztelettel **C. v. T.**

Bécs, 1881. február 20.

Fagy-balsam Pserhofer J.-től, hosszú évek
óta ismert legbiztosabb szer
mindenféle fagyások ellen, valamint fűlüt se-
bekre stb. Egy doboz 40 kr.

Golyva-balsam, megbízható szer a golyva
40 krajczár.

Élet-essencia (prágai cseppek) elrontott gyó-
mor, rosz emésztés, mindenne-
mű altesti bajok ellen. 1 palack 20 kr.

Ökörfarkvirágnedv tünő háziszser catarhus
rekedtség, görsös köhögés stb. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, legjobb szer
egyes és rheumatikus baj, fogfájás, Ischiasz, fül-
fájás ellen stb. 1 frt 20 kr.

Alpesi növénynedv W. D. Bernhardtól. 1
palack 2 frt 60 kr.,
fél üveg 1 frt 40 kr.

Szem-essencia Romershansentől. 1 palack
2 frt 50 kr., fél palack 1
frt 50 kr.

Tannochinin-pomádé Pserhofer J.-től, szá-
mos év óta legjobb
minden hajnövesztő szer közt, melyet orvosok
elismernek. Egy elegánsan kiállított nagy adag
2 forint.

Általános tapasz Stendel tanártól vágott
és szurt sebekre, rosz in-
dulatu daganatok, még üdült, gyakran felpat-
tanó lábdaganatokra is, körömméregre, sebekre
s gyulált részekre és egyéb szenvedéseknél
ajánlható, 1 doboz 50 kr.

Általános tisztító só Vulrich A. W.-tól,
kitűnő háziszser, a
rosz emésztés következményei, fejfájás, szédü-
lés, gyomorgörcs, mellégés, aranyér, dugulás
stb. ellen. 1 csomag 1 frt.

Ferencz-palinka 1 palack 60 kr.

Lábizzadás elleni por 1 skatulya 50 kr.

**Mindennemű homeopathiai gyógyszerek
készletben vannak.**

Az itt megnevezett készítmények kívül
minden az osztrák lapokban hirdettet bel- és kül-
földi pharmaceutikus különlegességek készletben
vannak s minden a raktárban nem levő cik-
kekről pontosan és olcsón gondoskodunk.

**A postai küldemények gyorsan és pon-
tosan eszközöltetnek előleges pénzbe-
küldésével vagy utánvétellel.**

**A pénznek előleges beküldésével (leg-
jobb postautalvánnyal) a portó sokkal
kevesebbet kerül, mint az utánvétellel.**